

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการสอนสิ่งแวดล้อม
ศึกษาของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอห้างฉัตร
จังหวัดลำปาง

ชื่อผู้เขียน นายวิโรจน์ อริยะเครือ

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ธีสุวรรณ์	ประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ์	กรรมการ
อาจารย์ ดร.ชูศักดิ์ วิทยาภัก	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการสอนสิ่งแวดล้อม
ศึกษาของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ประชากรที่ใช้ใน
การศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอห้างฉัตร
จังหวัดลำปาง ประจำปีการศึกษา 2540 ภาคเรียนที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 202 คน
การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน Chi - Square, t-test และการ
วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance)

ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการเรียนรู้การสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

1.1 ด้านบุคลากร

ครูผู้สอนได้นำเอาความรู้กลุ่มประสบการณ์อื่นที่เกี่ยวข้องมาสอนสอดแทรกให้
นักเรียนทราบในแต่ละเนื้อหามากที่สุด

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ครูผู้สอนให้คณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน
สิ่งแวดล้อมศึกษามากที่สุด

1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

ครูผู้สอนได้นำเสนอให้โรงเรียนจัดซื้อ จัดหาสื่ออุปกรณ์ตามที่ต้องการมากที่สุด

1.4 ด้านการวัดผลประเมินผล

ครูผู้สอนใช้ตรวจผลงานเป็นเครื่องมือการวัดผลประเมินผล

สภาพการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษามากที่สุด

2. ปัญหาการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

2.1 ด้านบุคลากร

ครูผู้สอนมีปัญหาการขาดทักษะการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในระดับปานกลางมากที่สุด

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ครูผู้สอนมีปัญหาการปลูกฝังให้นักเรียนรักการปลูกต้นไม้ เพื่อสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมในระดับมาก มากที่สุด

2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

ครูผู้สอนมีปัญหาการใช้หรือประยุกต์สื่ออุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในระดับปานกลางมากที่สุด

2.4 ด้านการวัดผลประเมินผล

ครูผู้สอนมีปัญหาการประเมินผลการปฏิบัติงานตามระยะเวลาของแผน โดยใช้เครื่องมือในระดับปานกลาง

3. ความต้องการได้รับการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

3.1 ด้านการเรียนการสอน

ครูผู้สอนมีความต้องการเพิ่มความรู้เรื่องหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมท้องถิ่นในระดับมาก มากที่สุด

3.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน

ครูผู้สอนมีความต้องการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประกอบการเรียนการสอน และการจัดระบบการบริการสื่อการเรียนได้อย่างเหมาะสมในระดับมาก

3.3 ด้านวัดผลประเมินผล

ครูผู้สอนมีความต้องการเพิ่มความรู้เรื่องการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดพฤติกรรมการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในระดับมาก

3.4 ด้านรูปแบบความต้องการพัฒนาตนเอง

ครูผู้สอนต้องการพัฒนาตนเองเป็นรายบุคคลในระดับมาก มากที่สุด

4. การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การสอนกับสภาพการเรียนการสอน ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา

4.1 วุฒิกการศึกษา

4.1.1 สภาพการเรียนการสอน

ครูผู้สอนที่มีวุฒิกการศึกษาแตกต่างกันมีสภาพการเรียนการสอนแตกต่างกัน ในด้านการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นมาประกอบการสอนเป็นสื่อการเรียนการสอน ส่วนด้านบุคลากรการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลไม่แตกต่างกัน

4.1.2 ปัญหาการเรียนการสอน

ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีปัญหาการเรียนการสอนด้านบุคลากร การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลไม่แตกต่างกัน

4.1.3 ความต้องการได้รับการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการได้รับการสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และรูปแบบการพัฒนาตนเองไม่แตกต่างกัน

4.2 ประสบการณ์การสอน

4.2.1 สภาพการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกันมีสภาพการเรียนการสอนแตกต่างกันในประเด็นการนำความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาไปปรับปรุงสภาพแวดล้อมโรงเรียนเป็นกิจกรรมหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน

การใช้วัสดุท้องถิ่นผลิตเป็นสื่ออุปกรณ์ประกอบการสอนและการใช้การตรวจลงงานเป็นเครื่องมือในการวัดผลประเมินผล ส่วนด้านบุคลากรไม่แตกต่างกัน

4.2.2 ปัญหาการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกันมีปัญหาในประเด็นการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นกิจกรรมหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ส่วนปัญหาด้านบุคลากร สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลไม่แตกต่างกัน

4.2.3 ความต้องการได้รับการสนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกันมีความต้องการได้รับการสนับสนุนแตกต่างกันในประเด็นการเพิ่มความรู้เรื่องหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมท้องถิ่น การเพิ่มความรู้เรื่องการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา การเพิ่มความรู้เรื่องการเลือกเทคนิคการสอนที่เหมาะสมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา การใช้สื่อประเภทเทคโนโลยีมาประกอบการเรียนการสอน การเพิ่มความรู้เรื่องหลักการและวิธีการวัดผลประเมินผลเพื่อปรับปรุงผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา และการแนะนำการสอนจากผู้นิเทศภายในภายนอกโรงเรียน

Independent Study Title : A Study of State Problems and Needs in Teaching on the Environmental Education of Teachers of the Office of Hang Chat Primary Education, Lampang Province

Author : Mr. Wirote Ariyakrua

M.A. Man and Environment Management

Examining Committee :

Associate Professor Dr. Chukiat Leesuwana	Chairman
Professor Dr. Manat Suwan	Member
Lecturer Dr. Chusak Wittayapak	Member

Abstract

The purpose of this research was to study the state, problems and needs of teaching the environment lessons of the primary education teachers in Hang Chat District, Lampang Province.

The subjects were the 202 Prathom Suksa 1 - 6 teachers of 33 schools in the first semester of 1997 academic year. The statistical techniques used in this study were the percentile, standard deviation, chi - square, t -test and one-way analysis of variance.

The result of the study indicated that :

1. The states of teaching the environment lessons : The teachers mostly brought the other in volving experience to teach in the classrooms. They mostly let the boards of school to take part in the environment teaching. The teachers mostly presented the schools to afford the needed teaching aids. They mostly used the students' work corrections as the environmental teaching instruments.

2. The problems of teaching : The teachers moderately lacked the environmental teaching skills. They mostly got the problems of establishing the students to love planting trees to create the good environments. They also had moderate problems of using and applying the local teaching aids to benefit the teaching. The teachers also got the problems of practical assessments according to the lesson plans' schedules by using the instruments in the moderate level.

3. The needs of supporting in teaching environmental studies : The teachers mostly needed to increase more knowledge of environmental curriculum to suit the local environments. They needed to use more modern technology in teaching and provided the suitable system of teaching aids service. The teachers mostly needed developing themselves individually.

4. The comparison of the relationships among the education, the teaching experience, the teaching circumstance, and the needs of environmental studies :

(4.1) Education; The teachers who have different education used different local resources as the teaching aids, but the teaching activities and the assessments had no differences. They had got indifferent problems in teaching activities, teaching aids and assessments. Whereas they had no differences in supporting of those and the self development patterns.

(4.2) Teaching experience; The teachers who have different education background differently brought the knowledge of environments to improve the schools' environments as the classroom activities. There were no differences in using the local materials as the teaching aids, and the work corrections as the assessment instruments. While they got the problems of the participation of the students in the environmental studies' exhibitions as school activities, but there were no differences in using the teaching aids and assessments. They differently needed support in upgrading of the environmental curriculum to fit their local environments and the objectives provided. The teachers differently needed to add the knowledge of selecting the appropriate teaching techniques, teaching aids, principles and the assessing methods to improve the results of the environmental teaching as well as the suggestions of the supervisors in both inside and outside the schools.